

卷之四

ST. CORNELIUS-BOEKJE

OF

**BEKNOPT SCHETS VAN HET LEVEN,
DEN MARTELDOD EN DE VEREERING**

VAN DEN

H. CORNELIUS,

Paus en Martelaar, Patroon tegen vallende
ziekte, jicht, stuipen, kinkhoest en
alle zenuwlijden.

DOOR

Pater A. SCHEEPERS,
Redemptorist.

DERDE VIJFDEUZENDTAL
vermeerderd en verbeterd.

GULPEN,

DRUK VAN M. ALBERTS EN ZONEN. — UITGEVERS.

B
I

D

112-27

ST. CORNELIUS-BOEKJE

OF

Vak 91
350

BEKNOPTTE SCHETS VAN HET LEVEN,
DEN MARTELDOD EN DE VEREERING

VAN DEN

H. CORNELIUS,

Paus en Martelaar, Patroon tegen vallende
ziekte, jicht, stuipen, kinkhoest en
alle zenuwlijden.

DOOR

vicarius
Pater A. SCHEEPERS, *Co R.*
Redemptorist.

DERDE VIJFDEUZENDTAL
vermeerderd en verbeterd.

GULPEN,

DRUK VAN M. ALBERTS EN ZONEN. — UITGEVERS.

1897

Imprimatur.

G. SCHRAUWEN, C. SS. R.

SUP. PROV.

Amstelodami, 2 Augusti 1889.

Imprimatur.

P. MANNENS,

S. Theol. Doct. et Prof, Librorum Censor.

Ruræmundæ, 6 Augusti 1889.

EIGENDOM DER UITGEVERS.

INLEIDING.

Bij de eerste uitgave van het St. CORNELIUS-BOEKJE schreven wij :

»De beknopte schets van het leven, den
»marteldood en de vereering” van den
»grooten Paus en Martelaar, den H. Cor-
»nelius, die ook in ons vaderland op ver-
»schillende plaatsen vereerd en bijzonder
»aangeropen wordt tegen vallende ziekte,
»stuipen, jicht, kinkhoest en allerlei zenuw-
»lijden, zal den vereerders van dien Heilige
»voorzeker niet onwelkom wezen.

»Inzonderheid, vertrouwen we, zal zij
»dankbaar ontvangen worden door hen, die
»aan bovengemelde, vaak ongeneeslijke, in
»onzen tijd zoo zichtbaar toenemende kwa-
»len lijden; alsmede door de ouders, die

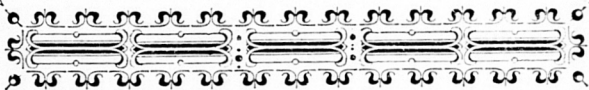
»hunne kinderen maar al te dikwerf door
»de stuipen aan hunne liefde zien ontruikt.»

Die verwachting is niet teleurgesteld, integendeel, zij is verre overtroffen. Van de 5000 exemplaren toch werden binnen eene maand ruim 4000 verspreid; een bewijs, dat de vereering des H. Cornelius onder de geloovigen nog steeds recht levendig is.

Eene tweede, vermeerderde uitgave is een zelfde gunstig onthaal ten deel gevallen! Moge deze derde den heiligen Paus en Martelaar steeds meer doen kennen en vereeren! Moge die vereering nieuwe zegeningen en genaden over ons aftrekken!

Wat het verhaal der in dit boekje voorkomende wonderen en openbaringen betreft, onderwerpen wij ons geheel en al aan de uitspraak der H. Kerk.

*Klooster Wittem bij Maastricht, 21 Juli, feest
van den Allerh. Verlosser, 1897.*

1.

Leven van den H. Cornelius.

Gelijk het leven van den Goddelijken Zaligmaker hier op aarde niets anders was, dan een leven van arbeid en lijden, van strijd en vervolging, zoo mocht ook dat zijner leerlingen en navolgers geen ander zijn. Trouwens, Hij zelf had het hun voorgezegt met de woorden: »Gelijk zij Mij vervolgd hebben, zoo zullen zij ook u vervolgen; »want de leerling is niet beter dan de »Meester.” »Ja de ure komt, dat al wie u »doodt, zal meenen Gode een eeredienst te »bewijzen.” En die ure was niet ver meer verwijderd; die woorden bleven niet lang onvervuld. Eerst waren het de joden, daarna de heidenen, die zich als christenvolgers deden gelden, doch de wreedste, de bloedorstigste van allen waren de Romeinsche keizers. In een tijdsverloop van drie eeuwen (van Christus tot Constantijn), verwekten zij niet minder dan tien algemeene, bloedige vervolgingen, die aan de Kerk ruim elf mil-

lioen martelaren schonken. Ongelooflijk de
 folteringen tegen de eerste Christenen uit-
 gedacht! Eenigen hunner werden, in dieren-
 huiden gewikkeld, den honden en wilden
 beesten ter verscheuring voorgeworpen. An-
 deren, in kleederen gehuld, die te voren met
 was en pek en andere ontvlambare stoffen
 bestreken waren, werden in brand gestoken,
 om des nachts de straten, pleinen en tuinen
 der keizers te verlichten en tot helsch ver-
 maak der toeschouwers te dienen. Anderen
 werden langzaam neergelaten in ketels met
 kokende olie, heet water of ziedend pek
 gevuld. Sommigen goot men gesmolten lood
 in den mond en over het lichaam of deed
 hen blootsvoets over gloeiende kolen en ver-
 hitte ijzeren platen wandelen. Dezen nagelde
 men met handen en voeten aan een kruis
 en liet hen dan, het hoofd naar beneden,
 in onuitsprekelijke pijnen sterven of boven
 een sterkrookend vuur verstikken. Genen
 legde men op gloeiende roosters, biakerde
 hun lichaam met brandende toortsen of sloot
 hen op in heetgestookte metalen vormen.
 Met scherpe tangen scheurde men hun ge-
 heele stukken vleesch af en sloeg hen met
 felle geesetroeden, waaraan dikwijls looden
 balletjes of ijzeren sterretjes gehecht waren,
 tot soms de ingewanden zichtbaar werden.
 Men doorploegde hun lichaam van boven tot
 beneden met stukken glas en potscherven
 en wreef dan hunne wonden in met peper,

zout en azijn. Met ruw geweld dreef men scherpe doornen of stukjes riet onder de nagels hunner handen en voeten; met gloeiende priemen doorstak men hunne ingewanden en het merg van hun gebeente. Velen werden uitgespannen op folterramen, tot hunne ledematen kraakten en zich ontwrichtten; anderen werden gevierendeeld, anderen wederom met een steen aan den hals in het water geworpen of op harde rotsen verpletterd. Men bond hen levend aan lijken, die reeds tot ontbinding overgingen. Men sloot hen op met ratten en slangen. Men sneed hun de oogleden af en plaatste hen zoo met honig bestreken, in de brandende zonnestralen om, tot verblinding toe gemarteld, door wespen en andere insecten te worden doodgestoken. In één woord, alles, wat menschelijke boosheid, wat duivelsche woede kon uitdenken, werd aangewend tegen weerlooze vrouwen, zwakke kinderen en grijsaards, tegen onschuldige jongelingen en maagden, verdienstelijke priesters en bisschoppen, wier eenige misdaad was dat zij God dienden en de heidenen door hunne deugden beschaamden.

Onder eene dezer vervolgingen nu, en wel onder de zevende en de hevigste van alle, door keizer Decius ten jare 250 begonnen, leefde de H. Cornelius. Hij werd geboren te Rome uit het geslacht van Dalmatius en had een zekeren Castinus tot

vader. Godsdienstig opgevoed, beantwoordde Cornelius ten volle aan de goede zorgen zijner ouders en maakte zoo snelle voordeelingen in deugd en wetenschap, dat de roem van zijn voorbeeldigen wandel en de faam zijner geleerdheid zich dra wijd en zijd verbreidden. Inzonderheid legde hij zich toe op de godgeleerde studiën en bracht het zoover, dat hem in nog zeer jeugdigen leeftijd de titel van »Doctor in de wetenschappen» werd verleend. Den dienst van God boven dien der wereld verkiezende, wijdde hij zich reeds vroegtijdig aan den geestelijken stand en doorliep achtereenvolgens alle mindere orden, wier verplichtingen hij met de grootste nauwgezetheid en teederheid van geweten vervulde. Priester geworden, schitterde hij door alle deugden, dien verheven staat eigen, en wist zich door zijne goedheid, zijne gematigdheid en zijne bescheidenheid aller achting en liefde te verwerven. Groot vooral waren de vruchten van zijn predikambt; vele heidenen, onder welke verschillende van vorstelijken bloede, bekeerde hij tot het ware geloof. Volgens den H. Cyprianus ¹⁾, zijn tijdgenoot en vriend, was Cornelius een man, die zich onderscheidde door een levendig geloof, eene onwankelbare hoop, eene brandende liefde voor Jezus Christus; een man, nederig, zachtmoedig,

1) S. Cypr. Ep. 52 ad Anton.

ingetogen, zedig, zuiver als eene maagd, onberispelijk in geheel zijn gedrag; een man, die zich, vooral ten tijde der vervolgingen, door zijn machtigen invloed hoogst verdienstelijk maakte. Groot inzonderheid waren die verdiensten, toen de Stoel van Petrus, door den dood van Paus Fabianus, geruimen tijd ledig stond. Als een der oudste en voornaamste priesters onder de Romeinsche geestelijkheid, die wij thans het College van Cardinalen zouden noemen, zegt Rohrbacher ¹⁾, torschte Cornelius met hen den zwaren last van het bestuur der kerk, niet slechts der kerk van Rome, maar tevens van alle andere der gansche wereld. Met hen vervulde hij al de bedieningen van een volijverigen herder, wist voor allen te zorgen ondanks de verdrukking der tijden, ondanks de vervolging van een bloeddorstigen Decius, wist allen tot moed en volharding op te wekken en eene menigte afgevallen tot den schoot der ware kerk terug te voeren. Een bewijs dier onverpoosde zorgen, vinden wij o. a. in een brief aan den H. Cyprianus, bisschop van Carthago. Vernomen hebbende dat deze waardige man zijne kerk, om wille der vervolging, eenigen tijd had verlaten, en niet wetende welke goede redenen hem daartoe bewogen, welke zorg hij overigens aanwendde om zijn bis-

1) Rohrb. tom. V. pag. 423.

dom door brieven te besturen, meenden de geestelijken van Rome, onder welke Cornelius eene eerste plaats bekleedde, gelijk de H. Cyprianus zelf getuigt, een vermanend schrijven tot de herders der kerk van Carthago te moeten richten. Na hun al de plichten van een goeden herder uiteengezet en hen aangespoord te hebben om hunne geloovigen toch niet te verlaten, maar ze door woord en voorbeeld te sterken, gaan zij voort: »Wij hopen niet, dierbare broeders, dat gij als huurlingen zult bevonden worden, maar wij vertrouwen dat gij u als ware herders zult gedragen. En niet alleen leeren wij u zulks door onze woorden, maar ook door geheel ons gedrag, »wijl wij zelven met Gods hulp doen hetgeen wij u voorhouden, de vreeze des Heeren en de eeuwige pijnen meer voor»oogen hebbende dan de vrees voor menschen en voor een kortstondig lijden hier»beneden. Eveneens, broeders, moet gij doen. »Sterk zijnde in het geloof, moet gij allen »opwekken tot volharding, de gevallen en»manen tot terugkeer en boetvaardigheid, »hen met gematigde strengheid behandelen »en niets veranderen in de gebruiken der »kerk »*donec Episcopus dari a Deo nobis »sustinetur*” totdat het Gode behagen zal »ons een nieuwen Paus te schenken.” ¹⁾

1) Ad Cyprian. Epist. 31.

Voor het oogenblik echter bestond er geene mogelijkheid om tot eene Pauskeuze over te gaan. Keizer Decius toch, door den H. Hilarius »een der grootste en wreedste vijanden der kerk,” door Lactantius »een woedend en verachtelijk dier” genoemd, een monster dat slechts op den keizerlijken troon verheven scheen om zich tegen God en diens kerk te wapenen, keizer Decius had het vooral op de priesters en bisschoppen gemunt en waakte met arendsoog dat geen Paus werd gekozen. Liever hadde hij gezien dat een mededinger hem den rijkstroon betwistte, dan dat een Paus van Rome zich tegen hem verhieft om den godsdienst te schragen der Christenen, dien hij wilde uitroeien. Dan, hoe wonderbaar weet God de gebeurtenissen te leiden tot zijn verheven doel. Zestien maanden had de zetel des H. Petrus door den dood van den H. Fabianus ledig gestaan, als God het zoo schikte dat Decius in een oorlog werd gewikkeld met de Gothen en hij aan de spits zijns legers tegen hen moest te velde trekken. Van die afwezigheid des wreedaards maakte de Romeinsche geestelijkheid nu gebruik om den 4 Juni des jaars 251 een man tot Paus te kiezen, zooals de kerk dien thans behoefde, een man van voorzichtigen, maar onverschrokken moed, van onwankelbare trouw in het geloof, van brandenden ijver voor de zaak van Christus; een man, die de stormen der ver-

volging kon trotseeren en pal staan te midden aller helsche aanvallen, pal als eene rots in zee. Die man was Cornelius. »Wat »onzen broeder (Cornelius) bijzonder aanbe- »veelt in de oogen van onzen God, van Jezus »Christus, van de kerk en de geheele gees- »telijkheid,” schrijft de H. Cyprianus, »is, »dat hij niet op eens tot de bisschoppelijke »waardigheid is verheven, maar dat hij lang- »zamerhand tot dien hoogsten trap is op- »geklommen na achtereenvolgens alle min- »dere Orden waardig bediend te hebben. »Ook heeft hij zijne verheffing niet bejaagd, »noch gezocht; hij heeft ze niet eens ver- »langd. Integendeel, zegt de H. Cyprianus »verder, ingetogen, zedig, vreemd aan list, »nederig van hart, zuiver van geweten, be- »minnaar der kuisheid, die hij steeds trouw »bewaarde, is hij door God zelven gekozen »om het bestuur der gansche kudde op zich »te nemen. Ja, zoozeer mistrouwde hij zich »zelven, zoozeer was hij vrij van alle eer- »zucht, dat men hem moest dwingen de pau- »selijke waardigheid te aanvaarden. Ver- »schillende bisschoppen te Rome aanwezig, »zoo gaat dezelfde Heilige voort, hebben »hem de bisschoppelijke wijding toegediend »en ons daarvan kennis gegeven in brieven »vol van de vereerendste getuigenissen te »zijner gunste. Hij werd bisschop, hij werd »Paus, krachtens de oordeelen Gods, inge- »volgde de verkiezing der geheele geestelijk-

»heid, slechts weinigen uitgezonderd, en met
 »bijval van al het volk. O, roept hij uit,
 »hoeveel deugden heeft Cornelius hier be-
 »oefend! Welke grootheid van ziel! Welk
 »standvastig, welk onwrikbaar geloof! Ja,
 »erkennen wij het in al de eenvoudigheid
 »onzes harten, zeggen wij het hem ter eer:
 »er was een meer dan gewoon geloof nodig
 »om, zonder van vrees te verbleeken, den
 »pauselijken troon te bestijgen in een tijd,
 »dat een dwingeland al zijne woede tegen
 »de priesterschap van Jezus Christus ont-
 »ketende en al zijne macht gebruikte om
 »haar te vernietigen. Ik vraag het u, zoo
 »besluit de H. Cyprianus, gaf Cornelius daar-
 »door geen getuigenis van een geloof en een
 »moed boven allen lof verheven? Verdient
 »hij niet onder de roemrijkste belijders en
 »martelaars gerangschikt te worden, hij, die
 »alle gevaren verachtend, de bedreigingen
 »van een dwingeland en de folteringen van
 »den beul trotseerend, onverschrokken de
 »bloedwetten durfde vertreden, terwijl men
 »hem ieder oogenblik kon onthoofden, krui-
 »sigen, levend verbranden; terwijl men zijne
 »ledematen in stukken snijden, zijne inge-
 »wanden uit het lichaam kon rukken?" 1)

Inderdaad, het Pausschap aanvaarden en
 zich blootstellen aan een wissen marteldood
 was in die dagen schier één en hetzelfde.

1) S. Cypr. Ep. 52 ad Ant.

Dan, waar het de eer van God, waar het zijn plicht gold, daar kende Cornelius geen wijken. Manmoedig greep hij het roer van het zoo fel geteisterde scheepje van Petrus, om het, alleen op God vertrouwend, met vaste hand door alle stormen heen te sturen naar de veilige haven. Zijn eerste werk als Opperpriester was, brieven te zenden aan den H. Cyprianus en door dezen aan al de bisschoppen van Africa, om hun van zijne verheffing tot Paus kennis te geven. Door die brieven, welke slechts zachtheid, godsdienstige eenvoudigheid en heilige liefde ademen, spoorde hij hen tevens aan tot volhardenden ijver en tot wijze gematigdheid tegenover de afvalligen. Dan richtte hij zijne aandacht op de overblijfselen der H.H. Apostelen Petrus en Paulus en bracht deze met heiligen eerbied uit de catacomben of onderaardsche gangen van Rome over naar de plaats, waar zij vroeger gemarteld waren. Cornelius zelf schreef daaromtrent aan den H. Cyprianus: »Op verzoek »der godvreezende Lucina hebben wij de »lichamen der H.H. Apostelen Petrus en »Paulus overgevoerd. In de stilte van den »nacht hebben wij de overblijfselen van »den H. Paulus geplaatst op het landgoed »van Lucina, bij den weg van Ostia, waar »die groote apostel werd onthoofd en die »van den H. Petrus in hetzelfde graf waar »men hem vroeger nederlegde nabij den

»tempel van Apollo. De overbrenging is »geschied den 29 Juni 251.”¹⁾ Vervolgens wijdde de ijverige paus 7 priesters ter vervanging van hen, die door Decius werden gemarteld en besteedde eindelijk al zijne zorg aan de kerk van Rome. Die kerk, zegt Eusebius, telde alsdan 46 priesters, 7 diakenen, 7 sub-diakenen en 94 dienaren in mindere orden, benevens meer dan 1500 armen, die door de zorgen der kerk moesten onderhouden worden, zonder een onnoemelijk getal andere geloovigen daarbij te rekenen.²⁾ Eenigen dezer hadden zich tijdens de vervolging volijverig gedragen, anderen waren in hun geloof verflauwd, wederom anderen hadden dat geloof verzaakt. Terwijl Cornelius de eersten prees om hunnen moed, wist hij de tweeden op te wekken tot vurigheid en de laatsten door zijne zachtmoedigheid en liefde tot boetvaardigheid en terugkeer te bewegen. Zoo gelukte het hem binnen korten tijd zijne verstrooide kudde weder te verzamelen, als eensklaps de scheuring van Novatus en Novatianus den liefdeband kwam verbreken. Een enkel woord over deze twee ongelukkigen zal de grootheid van Cornelius des te beter doen uitkomen. Novatus, een woelgeest en een onruststoker, had zich te Carthago aan

1) Zie Darras tom. 8. bl. 284.

2) Euseb. Hist. eccl. lib. 6. 43.

afschuwelijke misdrijven plichtig gemaakt. Zelfs had hij er een oproer verwekt. Om zijne welverdiende straf en tevens de aldaar ontstane vervolging te ontkomen, vluchtte hij naar de eeuwige stad en poogde er dezelfde onrust en tweespalt te zaaien. Dit gelukte hem des te beter, wijl hij er een priester aantrof, die zijne groote welsprekendheid en zijne vele goede hoedanigheden verduisterde door grenzenlooze hoovaardij en eerzucht. Novatianus is de naam van dien beklagenswaardige. Ontevreden dat Cornelius en niet hij tot Paus gekozen was, strooide de ongelukkige allerlei valsche beschuldigingen en lasteringen uit tegen Christus plaatsbekleeder en ging zelfs zoover dat hij zich als tegenpaus opwierp, afviel van het geloof en eene groote menigte in zijne ketterij medesleepte. In een brief aan den H. Cyprianus, eigenlijk niets anders dan een smaadschrift vol bitterheid en wrevel tegen den waren Paus, gaf Novatianus kennis van zijne verheffing; doch de Heilige verwierp hem en steunde Cornelius. Hij belegde eene vergadering van bisschoppen waarin Novatianus en zijne leer werden veroordeeld. Ook Paus Cornelius, ziende hoevele zielen de noodlottige leer zijns tegenstanders in het verderf stortte, vergaderde te Rome een Concilie van ruim 60 bisschoppen en vele andere geestelijken, die de leer van Novitianus als kettersch

veroordeelden, en hem als een weerspannige buiten de gemeenschap der kerk sloten. De ongelukkige verliet Rome en met hem dreven de wolken van onrust en tweespalt weldra af. Vrede en rust keerden in de diep beproefde kerk terug en Cornelius had het geluk de afgedwaalden met vaderlijke goedheid in den schoot der kerk op te nemen. Openlijk legden zij de verklaring af: »Wij weten dat Cornelius door de keuze »van den almachtigen God en van Jezus »Christus, onzen Heer, Paus is der heilige »katholieke kerk. Wij erkennen onze dwa- »ling en belijden onzen misstap en verze- »keren dat ons hart altoos met de kerk »was vereenigd, ofschoon wij uitwendig »met een ketter en scheurmaker gemeen- »schap hielden. Wij weten maar al te wel, »dat er slechts één God is, één Heer Jezus »Christus, één H. Geest, en dat er maar »één Paus in de katholieke kerk kan »wezen.” ¹⁾ Wie beschrijft de vreugde van Cornelius! Aanstonds geeft hij den H. Cyprrianus kennis van dien gelukkigen omkeer en noodigt hem uit met hem en met de gansche kerk te juichen en te jubelen.

Altijd onvermoeid voor de eer van God en het heil der onsterfelijke zielen, richtte Cornelius nu zijne zorgen naar de heidenen. Velen hunner, ook uit aanzienlijke familiën,

1) S. Corn. ad Cypr. Ep. 46.

zwoeren het godendom af. Dit was echter te veel voor zijne vijanden. Hun haat en nijd, hunne afgunst over deze glansrijke overwinningen werden te gevoelig geprikkeld, dan dat zij werkeloos zouden blijven en den voortgang van het Christendom lijdzaam zouden aanzien. Eene nieuwe vervolging werd in het leven geroepen, die nochtans door de straffende gerechtigheid Gods weldra werd onderdrukt. Verschillende personen, zoo lezen wij, vooral zij die het ijverigst aan de vervolging deelnamen, voelden zich met de zoogenaamde »vallende ziekte» geslagen, en eerst nadat zij hunne misdaad hadden ingezien en hunne afgoderij verzaakt, werden zij op de voorbede van den H. Cornelius genezen.¹⁾

Maar ook deze vreugde duurde niet lang. Keizer Decius, tegen het einde van 251 in den oorlog tegen de Gothen op verraderlijke wijze om het leven gebracht, werd opgevolgd door zijn krijgsoverste en verrader Gallus. Eene pest te Rome ontstaan, deed dien wantrouwenden keizer gelooven, dat de Christenen de oorzaak daarvan waren, en dat men de goden slechts door Christenbloed kon verzoenen. De vervolging ontbrandde nu met nieuwe woede en Paus Cornelius had het geluk een der eerste en voornaamste slachtoffers te wezen.

1) Schweitzer, der H. Cornelius blz. 5.

II.

Marteldood vanden H. Cornelius.

Hoe plotseling ook opgekomen, was deze nieuwe vervolging niet onverwacht, voor Cornelius niet onvoorzien. In zijne grenzenlooze goedheid had God haar den H. Cyprianus geopenbaard en deze had er den Paus kennis van gegeven in de volgende woorden: »Een onweder bedreigt ons,” zoo schrijft hij, »een woedende vijand staat gereed om zich tegen ons te verklaren. »De aanval zal vreeselijker zijn dan de laatste »(onder Decius). Daar wij alzoo door God »gewaarschuwd zijn, laten wij ons met al »het volk voorbereiden door vasten, waken »en bidden.” ¹⁾ Vol vertrouwen op de goddelijke voorzienigheid wapende Cornelius zich nu tegen den aanstaanden strijd. Hij verdubbelde zijn ijver; hij verlevendigde zijn geloof; hij vermeederde zijne gebeden en vroeg ook aan anderen om voor hem te bidden. »Gij weet, beminde broeder, zoo »schreef hij aan Lupicinus, bisschop van

1) S. Cypr. Ep. 54 ad Corn.

»Vienne, dat de kerk, de ark des Heeren,
 »door de stormen der vervolging geweldig
 »wordt geteisterd. Van alle zijden worden
 »de geloovigen met ongehoorde folteringen
 »bedreigd, en te Rome is zelfs iemand aan-
 »gesteld om ons allen te doen omkomen.
 »Het is ons niet meer mogelijk de heilige
 »geheimen op te dragen, ik zeg niet in het
 »openbaar, maar zelfs niet meer in de ca-
 »tacomben, waarvan eenige en wel de
 »voornaamste door de heidenen zijn ont-
 »dekt. Thans derhalve moet gij uwen ijver
 »verdubbelen om de geloovigen aan te
 »moedigen en te versterken. Herhaal hun
 »het woord des Evangelies: vreest niet
 »diegenen, welke slechts het lichaam doo-
 »den; maar vreest veeleer Dengene, die
 »tegelijk èn lichaam èn ziel in het verderf
 »kan storten. Een groot getal onzer broe-
 »ders, zoo gaat hij voort, heeft de martel-
 »kroon reeds ontvangen, bid, dat ook wij
 »het geluk mogen smaken roemvol getuige-
 »nis voor Christus af te leggen. Versterk u
 »in den Heer en groet van mijneentwege
 »allen, die ons in Christus beminnen.” 1)

Weldra dan ook werd de Paus gevangen
 genomen en voor den keizer gebracht. »Zijt
 »gij Cornelius, sprak hij vergramd, zijt gij
 »het die onze goden veracht, den gekruisigde
 »predikt en mijne onderdanen tot oproer

1) Zie Darras tom. 8. pag. 255.

»aanzet?» — »Ik bemin uwe onderdanen
 »meer dan gij, o keizer, luidde het bedaarde,
 »maar onversaagde antwoord, uwe goden
 »echter veracht ik uit geheel mijn hart.
 »Jezus Christus alleen wil ik dienen, Hem
 »alleen aanbidden, Hem alleen uit al mijne
 »krachten vereeren. Doch wat gij aanbidt
 »en in plaats van God vereert, is niets
 »anders dan hout en steen.»

»Vermetele, sprak de keizer, hoe waagt
 »gij het mij aldus te antwoorden. Weet gij
 »niet, dat ik u door de uitgezochtste mar-
 »telingen kan noodzaken Christus af te
 »zweren en de goden te aanbidden?» —
 »Zoolang er nog adem in mij is, hernam
 »Cornelius, zoolang zal ik Christus getrouw
 »blijven, zoolang zijn lof verkondigen. Uwe
 »pijnigingen kunnen niet zoo groot zijn of
 »God kan mij de kracht geven ze alle te
 »doorstaan.» ¹⁾

Ja, zoo roemvol was de belijdenis van
 zijn geloof, zoo heerlijk de getuigenis die
 hij van Christus aflegde, zoo moedig en on-
 verschrokken zijn antwoord, dat allen er
 door versterkt en bemoedigd werden. Die
 getuigenis was oorzaak, gelijk de H. Cypri-
 anus schrijft, dat velen, die in vroegere ver-
 volgingen bezweken waren, nu zonder vrees
 voor den dood hun geloof beleden God liet
 echter niet toe, dat de keizer alsdan het

1) Schweitzer. *ibid.*

doodvonnis over Cornelius uitsprak. Neen, zegt de H. Cyprianus, de zachtmoedige Cornelius moest den wreeden Gallus overwinnen en daarom gedoogde de Heer slechts, dat deze hem in ballingschap verwees naar Centumcellæ, het tegenwoordige Civita Vecchia. En daar, daar werd Cornelius getroost door een groot aantal geloovigen, die als om strijd naar hem toesnelden om hun geliefden vader te verzekeren, dat zij hem getrouw bleven en met hem wilden sterven. Daar werd hij bemoedigd door velen, die met vallende ziekten gekweld, hun afval kwamen betreuren, hun valsch geloof afzweren en die door zijne vaderlijke goedheid naar ziel en lichaam genezing vonden. Daar werd hij opgebeurd door een overschoonen en laatsten brief van zijn vriend Cyprianus.

»Met zoo groot genoeg, schrijft deze, »hebben wij de roemvolle getuigenis van »uw geloof en van uwen moed vernomen, »dat wij ons deelgenooten rekenen van uwen »lof en uwe verdiensten.... Onmogelijk, zoo »gaat hij voort, de vreugde te beschrijven »die hier heerschte, toen wij vernamen hoe »gij, martelaar en aanvoerder der martelaren, anderen voorgaat in de glorie en »hun die glorie tevens doet verwerven. Op »de verhevenste wijze leert gij ons God te »vreezen, Christus aan te hangen, ons met »onze broeders te vereenigen in het gevaar »en nooit van hen te scheiden.” — Hij

wenscht den Paus met dat alles geluk en besluit dan: »Daar wij alzoo broeders zijn, »laten wij elkander steeds gedenken, laten »wij voor elkander bidden en waar wij ons »mogen bevinden, laten wij elkàar met wederzijdsche liefde in alle moeilijkheden en »zorgen bijstaan. Wie van ons beiden ook »het eerst door Gods barmhartigheid aan de »aarde worde ontruikt, dat onze liefde bij »Hem voortdure, dat onze gebeden voor onze »broeders niet ophouden.” 1) Cornelius op zijne beurt schreef den H. Cyprianus. Doch die onderlinge briefwisseling, die vele bezoeken der geloovigen, wekten den argwaan des keizers en deden hem vreezen dat hier eene samenzwering in het spel was. Hij gebood daarom Cornelius naar Rome terug te voeren en ontving hem des nachts in den tempel van Tellus. »Gij hebt dan gezworen, »sprak de keizer, den eerbied aan de goden, »aan de wetten des lands en aan mijne voorschriften verschuldigd, met voeten te blijven »treden? Gij schrijft en ontvangt brieven, »die de openbare orde bedreigen en omverwerpen?” — »Ik heb inderdaad brieven ontvangen, antwoordde Cornelius beslist, doch »zij hielden niets vijandigs in tegen den »Staat. Zij kwamen van eene vergadering »van bisschoppen en hadden alleen betrekking op het heil der zielen.” — »Offer aan

1) S. Cypr. ep. 57 ad Corn.

»de goden, hernam Gallus, gehoorzaam aan
 »de wetten des lands of ik doe u sterven.”
 »Aan de goden offeren, dat nooit, was het
 »wederantwoord, de wetten des rijks zal ik
 »eerbiedigen, zoo lang zij niet in strijd zijn
 »met de wetten van God; — mij doen ster-
 »ven is in uwe macht.” —

Woedend over die zachtzinnige, doch mannelijke taal, gebod de keizer dat men Cornelius in het aangezicht zou slaan met geeselroeden, waaraan looden balletjes waren bevestigd, en dat men hem vervolgens naar den tempel van Mars zou brengen om er te offeren. Weigerde hij zulks, dan moest men hem onthoofden. God wilde nu zijn Dienaar op eene schitterende wijze verheerlijken. Op weg naar den tempel had namelijk een voorval plaats, dat allen, die er bij tegenwoordig waren, met den diepsten eerbied voor den kloekmoedigen belijder van Christus vervulde. Cornelius verrichtte een heerlijk wonder, hetwelk ongetwijfeld met de reeds genoemde aanleiding geweest is dat men hem later als patroon tegen zenuwziekten vereerde. Cerealis, de hoofdman, onder wiens bewaking Cornelius gesteld was, verzocht hem zijn huis binnen te treden en er zijne vrouw te bezoeken, welke door verlamming, het gevolg eener zenuwziekte, sedert vijftien jaar bedlegerig was. De naam dezer vrouw was Sallustia. Cornelius, ofschoon de plaatsbekleeder van Jezus Chris-

tus, ofschoon het opperhoofd der gansche kerk, ofschoon gevangen en mishandeld, ofschoon gevraagd door een heiden, die hem ter dood voerde, Cornelius voldeed aanstonds aan dat verlangen. Met twee priesters en een lector trad hij het huis binnen, vergezeld van Cerealis en zijne soldaten. Nauwelijks heeft de Paus Sallustia aanschouwd of hij wordt door medelijden bewogen. En de oogen ten hemel heflend, knielt hij neder en bidt:

»O Heer Jezus Christus, Schepper van alle zichtbare en onzichtbare wezens, die U »gewaardigd hebt ons zondaren te komen »verlossen; vertroost deze uwe bedrukte »dienares, opdat zij uwe heerlijkheid erkenne, en schenk haar uwe barmhartigheid, »gelijk gij den blindgeborene het licht der »oogen hebt gegeven.» En gelijk weleer zijn Goddelijke Meester het stervend dochttertje van Jäirus bij de hand nam zeggende: »ik »gebied u, sta op»; zoo neemt ook Cornelius met majesteit de hand van Sallustia en spreekt: »In den naam van Jezus van Nazareth, richt u op en sta overeind!» En, o wonder! op hetzelfde oogenblik staat Sallustia gezond op en roept uit: »Waarlijk, »Jezus is God en de Zoon des Allerhoogsten.» En zich tot Cornelius wendend, zegt zij: »Ik »bezweer u bij Christus, doop mij.» Dan loopt zij vreugdevol heen, vult een bekken met water en brengt het den Paus. Cerealis

intusschen staat met zijne soldaten van schrik als verslagen. Bij het zien van zulk een wonder werpt ook hij zich met de zijnen aan 's Pausen voeten en allen vragen om gedoopt te worden. En Cornelius in dat alles de hand van God erkennend, schenkt hun wat zij verlangen. Na zulk een schitterend wonder weigert Cerealis den dienaar Gods verder ter gerechtsplaats te geleiden. Hij wil hem de vrijheid schenken. Cornelius echter smeekt, dat hij hem de martelkroon toch niet onthoude en wil dat Cerealis met de zijnen hem volge naar den tempel van Mars. Met verachting aanschouwt hij het beeld van den afgod en weigert standvastig dezen wierook te offeren. Naar de strafplaats geleid, ondergaat hij met vreugde zijn vonnis en sterft door onthoofding den dood der martelaren op den 14 September des jaars 252. Slechts één jaar, drie maanden en tien dagen bestuurde Hij als Paus de Kerk van Christus, doch bracht in dien korten tijd en die moeilijke omstandigheden de heerlijkste werken tot stand. De H. Hieronymus rekent hem, om zijne vele en geleerde brieven, onder het getal der kerkelijke schrijvers.

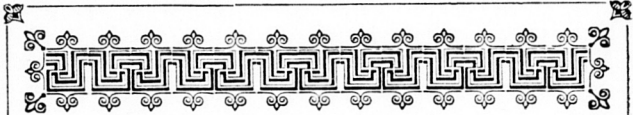
Ook Cerealis, Salustia en verschillende soldaten hadden het geluk hun bloed voor Jezus Christus te vergieten. ¹⁾

1) Baronius Annal. Eccl. Tom. II.

In den nacht na Cornelius roemvollen marteldood kwam Lucina, eene godvreezende vrouw, met eenige priesters en huisgenooten om het lichaam des Heiligen weg te nemen en het op haar landgoed in de catacomben van den H. Calixtus te begraven. De beroemde oudheidkundige de Rossi vond ten jare 1852 het graf te dezer plaatse terug met het opschrift »*Cornelius Paus en Martelaar*” en ontdekte daarenboven eene muurschildering, waarop de H. Cornelius en de H. Cyprianus in ééne lijst worden voorgesteld. ¹⁾ Het graf evenwel was ledig. In de 5e eeuw toch had de H. Paus Leo I de kostbare reliquieën des H. Cornelius met eerbied daaruit genomen en ze geplaatst in eene kerk, die hij ter eere van dien Heilige te Rome aan den Appischen weg had doen bouwen. In de 8e eeuw voerde Paus Adrianus I ze in luistervollen optocht naar eene andere kerk te Rome over. Een gedeelte van het lichaam des Heiligen rust thans nog in de Eeuwige Stad onder het hoogaltaar der O. L. V. Kerk in Trastevere, terwijl een arm, in eene afzonderlijke kast bewaard, aldaar den geloovigen vertoond wordt. Een ander groot gedeelte dezer kostbare overblijfselen schonk Paus Joannes VII ten jare 876 aan Keizer Karel den Kalen, die ze met groote plechtigheid naar

1) Roma Sotteranea tom. II. lib. 3, c. 5.

Compiègne in Frankrijk overbracht. Van Compiègne schonk dezelfde Karel de Kale een paar jaar later het voorste gedeelte van het hoofd, den rechterarm en den drinkhoren des H. Cornelius aan de kerk van Corneli-Munster bij Aken en dit wel uit dankbaarheid, zegt Dr Floss, wijl laatstgenoemde kerk hem een gedeelte van den grafdoek des Heeren voor Compiègne had afgestaan. Volgens een ten jare 1874 te Corneli-Munster verschenen werkje, zouden aldaar in het hoofd van den H. Cornelius nog duidelijke sporen der marteling, o. a. gesmolten lood en pek te ontdekken zijn. De horen van den H. Cornelius, die verschillende kleinere gedeelten zijner overblijfselen bevat, wordt om de 7 jaren tijdens de heiligdomsvaart en jaarlijks op het feest des Heiligen aan de geloovigen vertoond, en hun gelegenheid gegeven, daaruit water te drinken, dat onder aanroeping van Sint Cornelius is gewijd. Van Corneli-Munster werd in het jaar 1160 een gedeelte der reliquieën overgevoerd naar Ronse in België; van deze laatste plaats in de 16^e eeuw weder een gedeelte naar Ninove. Behalve in bovengenoemde kerken, worden nog reliquieën van den H. Cornelius bewaard te Spoleto, te Trier en elders, alsmede in verschillende kerken van Holland en België.

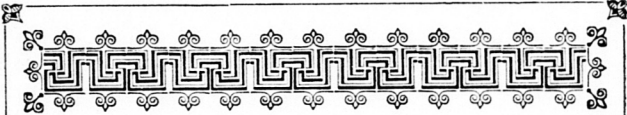
III.

Vereering van den H. Cornelius.

Te allen tijde heeft onze Moeder de H. Kerk een grooten eerbied gekoesterd voor de Heiligen en wel bepaaldelijk voor de martelaren. Te allen tijde heeft zij hen aangeroepen in alle, zoo geestelijke als lichamelijke, zoo algemeene als bijzondere noodwendigheden. Te allen tijde heeft zij die vereering en aanroeping in hare kinderen goedgekeurd en bevorderd. Zij deed dit insgelijks voor den H. Cornelius. Zij heeft hem verheven op hare altaren. Zij heeft zijn lof doen verkondigen op aarde. Zij heeft goedgevonden dat men hem bijzonder aanriep als patroon tegen vallende ziekte, stuipen, zenuwachtige kwalen en zoo meer. Geen wonder! Zoo wij toch volgens het woord van Jezus eere moeten geven aan wien eere toekomt, hoeveel recht heeft dan niet de H. Cornelius op de vereering die wij hem brengen? Hij is eene dier groote, edele zielen, die niet slechts

Compiègne in Frankrijk overbracht. Van Compiègne schonk dezelfde Karel de Kale een paar jaar later het voorste gedeelte van het hoofd, den rechterarm en den drinkhoren des H. Cornelius aan de kerk van Corneli-Munster bij Aken en dit wel uit dankbaarheid, zegt Dr Floss, wijl laatstgenoemde kerk hern een gedeelte van den grafdoek des Heeren voor Compiègne had afgestaan. Volgens een ten jare 1874 te Corneli-Munster verschenen werkje, zouden aldaar in het hoofd van den H. Cornelius nog duidelijke sporen der marteling, o. a. gesmolten lood en pek te ontdekken zijn. De horen van den H. Cornelius, die verschillende kleinere gedeelten zijner overblijfselen bevat, wordt om de 7 jaren tijdens de heiligdomsvaart en jaarlijks op het feest des Heiligen aan de geloovigen vertoond, en hun gelegenheid gegeven, daaruit water te drinken, dat onder aanroeping van Sint Cornelius is gewijd. Van Corneli-Munster werd in het jaar 1160 een gedeelte der reliquieën overgevoerd naar Ronse in België; van deze laatste plaats in de 16^e eeuw weder een gedeelte naar Ninove. Behalve in bovengenoemde kerken, worden nog reliquieën van den H. Cornelius bewaard te Spoleto, te Trier en elders, alsmede in verschillende kerken van Holland en België.

III.

Vereering van den H. Cornelius.

Te allen tijde heeft onze Moeder de H. Kerk een grooten eerbied gekoesterd voor de Heiligen en wel bepaaldelijk voor de martelaren. Te allen tijde heeft zij hen aangeroepen in alle, zoo geestelijke als lichamelijke, zoo algemeene als bijzondere noodwendigheden. Te allen tijde heeft zij die vereering en aanroeping in hare kinderen goedgekeurd en bevorderd. Zij deed dit insgelijks voor den H. Cornelius. Zij heeft hem verheven op hare altaren. Zij heeft zijn lof doen verkondigen op aarde. Zij heeft goedgevonden dat men hem bijzonder aanriep als patroon tegen valende ziekte, stuipen, zenuwachtige kwalen en zoo meer. Geen wonder! Zoo wij toch volgens het woord van Jezus eere moeten geven aan wien eere toekomt, hoeveel recht heeft dan niet de H. Cornelius op de vereering die wij hem brengen? Hij is eene dier groote, edele zielen, die niet slechts

hunne vijanden, hunne beulen, maar, wat meer is, ook zich zelve overwonnen. Hij is een dier uitgelezen mannen, die ondanks eene natuurlijke neiging tot het kwaad, ondanks de bekoringen, waaraan zij blootstaan, ondanks de gevaren, waarin zij leven, alle deugden op heldhaftige wijze beoefenden en daardoor aller achting afdwingen. Wat is daarenboven natuurlijker dan dat wij, om eene gunst te verwerven van eenig hooggeplaatst persoon, onze toevlucht nemen tot hen die invloed op zulke personen weten uit te oefenen en wel inzonderheid tot hen, die daaromtrent eene bijzondere geschiktheid en welwillendheid hebben getoond! Doch de H. Cornelius is een heilige, die èn in zijn leven èn in zijn dood een grooten invloed heeft uitgeoefend op het hart van God, een heilige die zijne macht vooral getoond heeft tegen de ongelukkige kwalen, die wij zoo even aanstipten. Wat is er dan meer overeenkomstig met het hart en den geest der menschen, dan hem als beschermer tegen zulke ziekten aan te roepen? Steunt deze aanroeping overigens niet op eene eeuwen lange ondervinding? Is zij niet gegrond op tallooze wondervolle genezingen? De vereering van den H. Cornelius als patroon tegen de vallende ziekte, de stuipen der kinderen, pijnlijke aandoeningen der zenuwen, zegt de geleerde Dionysius de Karthuizer, die ten jare 1471 te Roermond in geur van

heiligheid stierf, »die vereering is reeds zeer oud in de kerk; sinds lange jaren was zij algemeen bekend en beoefend.” Zij vindt haren grond hoogstwaarschijnlijk in de genezing van Sallustia, waarover wij hierboven spraken (bl. 25) en in de andere wonderbare genezingen, waarvan de geschiedschrijvers gewagen en klimt dan ook tot die eerste tijden op.

Te Rome zien wij haar reeds gevestigd in de 3e of zeker in de 5e eeuw; te Compiègne en te Corneli-Munster in de 9e, te Ronse in de 12e, te Ninove in de 17e eeuw.

In Holland, waar die godsvrucht insgelijks zeer oud is, wordt de H. Cornelius bijzonder vereerd te: Achtmaal, Beuningen, Bokhoven, Borgharen, Dieteren, Den Hout, Gastel onder Budel, Heerlerheide, Hoogerheide bij Bergen-op-Zoom, Hunsel, Kessel ^{a/a} Maas, Lamswaarde, Limmen, Luttenberg, Schin-op-Geul, Swartbroek onder Weert, Vortum-Mullem, Wanroij, Zeeland enz. enz.

In België te: St Pieters-Voeren, Tongerlo bij Bree, Gutschoven bij Borgloon, Coursel bij Beeringen, Grootebrogel, Snaeskerke en in vele andere plaatsen.

Overal nu, waar die schoone godsvrucht bestaat, werpt zij de rijkste vruchten af, overal hoort men van buitengewone gebedsverhooringen en schitterende wonderen.

Zoo lezen wij van *Compiègne*, *Corneli-Munster*, *Ninove*, *Ronse* en andere plaatsen:

»Ontelbare gunsten worden hier door de
 »voorspraak van den H. Cornelius verkregen,
 »ontelbare wonderen worden er verricht.
 »Verschillende dooven, stommen, blinden en
 »kreupelen worden er genezen, vele zenuw-
 »lijders en de door vallende ziekte gekwelden
 »krijgen er de gezondheid terug.”

In een boekje ten jare 1764 te Maastricht gedrukt, vinden wij, dat te *St Pieters- Voeren* vele jaren de godsvrucht tot den H. Cornelius heeft bestaan, dat er zeer velen jaarlijks derwaarts stroomden aangemoedigd door de vele wonderbare genezingen die er verkregen worden en dat dientengevolge reeds in 't jaar 1763 eene beroemde broederschap aldaar werd opgericht.

Omtrent *Bokhoven* deelt men ons mede, dat aldaar sedert Mei 1839 eene Processie bestaat ter eere van den H. Cornelius, alsmede eene Broederschap, die reeds meer dan 22,000 leden telt. Talrijke ex voto's worden er voortdurend aangebracht ten bewijze van erkentelijkheid voor de vele gunsten en genezingen door de voorspraak van den H. Cornelius van God verkregen.

Dergelijke getuigenissen zou men insgelijks voor vele andere plaatsen kunnen geven; doch laten wij liever eenige bijzondere feiten aanhalen. Deze feiten zijn allen uit de vertrouwbaarste schrijvers of uit de getuigenissen van verschillende ZeerEerw. Geestelijken bijeenverzameld. Men houde ons echter

ten goede zoo wij om afdoende redenen de namen van personen en plaatsen niet steeds aanhalen.

1. Judocus van der G. te N. had twee zoontjes, Jacobus en Joannes. Beiden leden sinds geruimen tijd aan hevige stuiptrekkingen, die weldra tot aanvallen van vallende ziekte overgingen. Met vertrouwen nam de vader zijne toevlucht tot den H. Cornelius en smeekte hem vurig om de genezing zijner kinderen. Op het feest van den Heilige doet hij eene bedevaart naar eene kerk waar St Cornelius vereerd wordt, wijdt hem zijne beide zoontjes toe, onderhoudt de gewone voorschriften en van hetzelfde oogenblik zijn beiden volkomen hersteld. Deze genezing werd wettelijk onderzocht, bevestigd en beschreven.

2. Joannes D. 7 jaren oud gebruikte langen tijd verschillende geneesmiddelen om van de vallende ziekte bevrijd te worden. Niets mocht baten. Ten slotte werd hij ongeneeselijk verklaard. De brave ouders nemen nu het besluit alleen hulp van God te verwachten. Zij bidden en blijven bidden, doen verscheidene bedevaarten, doch steeds zonder goed gevolg. Eindelijk wenden zij zich tot den H. Cornelius, zij dragen hun kind den Heilige op en oogenblikkelijk is het van zijne lastige kwaal bevrijd.

3. Beatrix N... leed aan vreeselijke krampen en samentrekkingen der handen.

Dag noch nacht had zij rust. Hare pijnen waren zoo ondragelijk dat zij meermalen smeekte haar de handen te willen afzetten. De vader onderneemt met haar eene bedevaart naar den H. Cornelius te N... De smarten schijnen intusschen te vermeerderen. Voor het beeld des Heiligen gekomen werden de staiptrekkingen zoo verschrikkelijk, dat een ieder het innigst medelijden met haar gevoelde. Onder akelig huilen en kermen bad zij haren vader haar toch de handen af te kappen. Deze stelde al zijn vertrouwen op den H. Cornelius en ziet... nauwelijks heeft de lijderes de reliquieën des Heiligen aangeraakt of zij is geheel genezen. Vol vreugde worden nu de klokken geluid en alle aanwezigen danken God vurig voor de verkregene gunst.

4. Een dergelijk feit melden ons de Bollandisten van een negenjarig kind, dat insgelijks pijnlijke trekken in de handen ondervond. Alle middelen der kunst waren ongenoegzaam geweest om het kind te genezen. De ouders beloven eene bedevaart naar St Cornelius en verplichten zich om zelf in den oogst zoovele korenaren te lezen als de zwaarte is van het lichaam des kinds. Oogenblikkelijk werd hun gebed verhoord; het kind was genezen.¹⁾

5. Een jongetje van B... leed sedert

1) Bolland. Sept. IV. 777. ad 22.

zijne geboorte aan stuipen en vallende ziekte. Vertrouwvol nemen de ouders hunne toevlucht tot den H. Cornelius, beloven getrouw de gewone voorschriften te onderhouden en zagen hun kind dan ook genezen. Jaarlijks voldeden zij stipt aan hunne beloften en ontdekten verder geen spoor meer van de vroegere kwaal. Toen het kind tot een jongeling was opgegroeid, schaamde hij zich zijne verplichtingen te volbrengen en liet ze achter. Kort daarop werd hij ziek, en zijne kwaal keerde terug erger dan te voren. Dagen achtereen werd hij gruwzaam gekweld tot hij eindelijk den dood nabij scheen en men hem de laatste H. H. Sacramenten wilde toedienen. Onmogelijk... zijne tong was dermate gezwollen dat hij geen woord kon spreken, dat hij niets kon nuttigen. Door zijne ouders meer dood dan levend naar de parochiekerk gebracht, waar de H. Cornelius vereerd werd, plaatsten zij den zieke voor het altaar des Heiligen, vernieuwden hunne beloften en andermaal was de jongeling genezen. Den volgenden dag vervulde hij de voorgeschreven boeten »*tristico se ponderavit et benefactori obtulit*», verzamelde koren ter zwaarte van zijn lichaam, offerde het bedrag daarvan in de kerk van den H. Cornelius en ondervond sinds dien tijd niet het minste meer van zijne vorige ziekte. ¹⁾

1) Bolland. Sept. IV. 774. ad 3.

6. Een priester van de orde van Premonstreit te Floresse leed sedert een half jaar aan pijn in den arm, die geheel verdorde en bewegeloos nederhing. Op zekeren dag besluit hij zijne toevlucht te nemen tot den H. Cornelius. Na met vertrouwen in de kerk des Heiligen gebeden te hebben, voelt hij eensklaps eene zoo verschrikkelijke pijn, dat hij bewusteloos ter neder valt. Tot zich zelven gekomen, bespeurt hij dat hij volkomen genezen is en met al zijne medebroeders dankt hij God en den H. Cornelius voor de verworvene genade. ¹⁾

7. Geilwigis, dochter van N. te Okegem, werd vreeselijk door vallende ziekte gefolterd. Eens duurden de aanvallen drie dagen en drie nachten schier aanhoudend voort, zoodat zij hare tong in stukken beet. De moeder als radeloos, roept den H. Cornelius aan en belooft, hem hare dochter te zullen toewijden. Op eens heft deze het hoofd op, zit overeind en is genezen. Met tranen in de oogen bidt nu de moeder: »O H. Cornelius, gelijk gij mij mijne dochter gezond »hebt teruggegeven, schenk zoo mij, smeeke »ik u, vóór morgen avond het gehoor terug, »dat ik sinds lang verloren heb. Het zal mij »een teeken zijn dat mijn kind niet bij toe- »val, maar door uwe voorspraak is genezen »en mij zelven zal ik even als mijne dochter

1) Bolland. Sept. IV, 784. ad 7.

»aan u toewijden.” Nauwelijks heeft zij die woorden gesproken of ook de moeder is genezen. Na gerechtelijk onderzocht te zijn, werden beide genezingen waar en echt bevonden.¹⁾

8. Te Duren was een man, die jaren lang aan vallende ziekte had geleden. Men raadt hem aan eene bedevaart te doen naar eene kerk, waar de H. Cornelius vereerd wordt. Hij volgt dien raad, verricht de voorgeschreven boeten en is genezen. Jaren achtereen ging hij zijn weldoener terzelfder plaatse vereeren en een offer brengen of belastte daarmede een ander. Eindelijk dacht hij: nu is het niet meer noodig. Hij verzuimde zijne jaarlijksche schatting van dankbaarheid den H. Cornelius te betalen, maar spoedig ook keerde de ziekte terug en erger dan voorheen. Eerst nadat hij zijne belofte vernieuwd en onderhouden had, werd hij geen enkelen aanval meer gewaar.

9. Het volgende eindelijk werd ons medegedeeld door een achtingswaardig priester. »De H. Cornelius, schrijft hij, wordt hier »vereerd tegen alle ziekten, welke in het »St Cornelius-boekje zijn aangegeven en »daarenboven roept men hem met goed »gevolg aan in ziekten van het vee en andere rampen. Bijna geen week gaat er

1) Bolland, Sept. IV. 776. ad 13.

»voorbij of de een of andere komt den
 »H. Cornelius bedanken voor deze of gene
 »verkrege gunst. Hoe dikwijls hoorde ik
 »zeggen: »mijn kind was ziek, het kwijnde
 »sinds lang zichtbaar weg, maar ik heb
 »den H. Cornelius gebeden en het is ge-
 »nezen.” — Hoe dikwijls zeide men mij:
 »reeds lang had ik allerlei ongelukken on-
 »der het vee, ik heb den H. Cornelius met
 »vertrouwen aangeroepen en word niets
 »meer gewaar.” — Een geval, zoo gaat hij
 »voort, onder duizenden. Er was te B...
 »bij den Heer van H... een kindje, dat
 »reeds meer dan een jaar stom en tegelij-
 »kertijd lam was, tengevolge van hevige
 »stuipen waarmede het vroeger bezocht
 »werd. De ouders, die zeer godsdienstig zijn
 »en hun kind teeder lief hadden, spaarden
 »geen onkosten of moeite om eene ge-
 »wenschte genezing te verkrijgen. Dan alle
 »middelen der kunst, alle gebeden, ver-
 »schillende bedevaarten mochten niets ba-
 »ten. Op raad van een braven man, zonden
 »zij nu drie hunner knechten naar onze
 »kerk te S... om den H. Cornelius te
 »bidden en het kind in zijne broederschap
 »te laten inschrijven. Als zij tegen den
 »avond naar huis wederkeerden, kwam de
 »kleine hun vroolijk te gemoet, huppelend
 »en zingend, en geen spoor van de vorige
 »ziekte meer vertoonend.”

10. Dergelijke feiten zouden wij nog in

menigte kunnen opsommen, doch de aangehaalde zullen voldoende zijn om het vertrouwen der geloovigen in den H. Cornelius te versterken. Misschien zal iemand zeggen: het is wel mogelijk, ja zeker tevens dat er velen door de voorbede van dezen machtigen beschermer genezen worden; doch hoevelen zijn er niet die bidden en veel bidden en toch nimmer herstel verkrijgen? Ik antwoord daarop: is de oorzaak daarvan te zoeken in den H. Cornelius? Is zijne macht verkort? Of is de schuld niet veeleer aan de zijde van hen, die eene gunst van den Heilige verlangden, omdat zij niet gebeden hebben met vertrouwen of volharding, of omdat zij de gewone voorschriften niet hebben onderhouden, of ook omdat hun de genezing niet zalig was? Ziehier wat een meer dan 80 jarig priester, die vele jaren met den grootsten ijver eene broederschap van den H. Cornelius bestuurd heeft, daaromtrent schrijft: »Tal van wonderbare genezingen heb ik hier, of met eigen oogen »gezien of van vertrouwbare menschen vernomen. Het is waar, verschillende anderen »zijn niet genezen ondanks hunne gebeden, »doch als ik hen nader ondervroeg en de »zaak ernstig onderzocht, dan moesten zij »bekennen, dat zij met weinig standvastigheid hadden gebeden en de voorschriften »verwaarloosd. Meermalen is het gebeurd »dat zij, die ik op hun gebrek aan vertrou-

»wen en hunne nalatigheid in het vervullen »der voorschriften gewezen had, met nieu- »wen moed begonnen en dan ook de lang »uitgeblevene genezing verwierven.” Wie alzoo de voorspraak van den H. Cornelius wil ondervinden, bidde met vertrouwen, met nederigheid en standvastigheid, onderhoude de gewone oefeningen, die door een eeuwen lang gebruik proefhoudend zijn bevonden, en vereere dien machtigen Heilige zoo, als hij verlangt vereerd te worden.

Wat nu de godvruchtige oefeningen ter eere van den H. Cornelius betreft, deze zijn zeer menigvuldig. Eenigen daarvan in verschillende plaatsen gebruikelijk of door voorname schrijvers aangeprezen, laten wij hier volgen:

1°) Een eerste middel om den H. Cornelius te vereeren en zijne voorspraak te verwerven, is *de navolging zijner deugden*. Immers, zegt het Concilie van Nicea, daarin bestaat de ware vereering der Heiligen, dat wij door de beoefening hunner deugden in hunne heiligheid trachten te deelen, »*ut nos sanctitudinis eorum fiamus participes.*” (Conc. Nic. VII). »Zoo dikwijls wij de Mar- »telaren vereeren, zegt op zijne beurt de »H. Augustinus, moeten wij door hunne »voorbode niet slechts tijdelijke goederen »afsmeecken; maar ons vooral door het na- »streven hunner deugden de eeuwige goe- »deren trachten waardig te maken. Zij toch

»vereeren de Martelaren in waarheid, die »hunne voorbeelden volgen.”

2°) Een tweede middel om den H. Cornelius te verheerlijken en zijne bescherming te ondervinden is: *het gebed*. Het Concilie van Trente leert uitdrukkelijk »dat het goed »en nuttig is de Heiligen aan te roepen en »tot hunne voorbede zijne toevlucht te nemen, om van God door zijn Zoon Jezus »Christus weldaden te verkrijgen.” »Ik roep »de Heiligen aan, zegt de H. Basilius, op »dat God mij door hunne voorspraak genadig zij.” En de H. Cyprianus schreef aan den H. Cornelius, gelijk wij boven zagen: »wie van ons beiden ook het eerste »door Gods barmhartigheid aan de aarde »mocht worden ontruk, laten wij voor »elkander bidden.”

3°) Een derde middel ter vereering van den H. Cornelius is: *eerbied toonen voor zijne reliquieën en beelden*. Wat onze vaders in het geloof voor de kostbare overblijfselen des H. Cornelius deden en hoe zij ze in eere hielden hebben wij reeds gezien. Zij vereerden ze als zijnde eenmaal de levende ledematen van Christus, de tempels van den H. Geest, waardoor God zoovele wonderen had verricht. Ook wij moeten ze in eere houden, zoowel als de beelden, waardoor ons de H. Cornelius wordt voorgesteld. Gewoonlijk zien wij dien grooten Paus afgebeeld met een jachthoren in de

hand, en waarom? Eenigen leiden zulks af van zijn naam »Cornelius,” van het latijnsche »cornu,” dat horen beteekent. Anderen zijn van gevoelen, dat dit is ter gedachtenis aan den horen des Heiligen te Corneli-Munster bewaard, die hij zou gebruikt hebben hetzij als drinkbeker, hetzij voor de H. Oliën. Sommigen meenen dat het slechts een zinnebeeld is van de kracht en den moed waarmede hij den marteldood onderging: »De horen toch, zegt »de geleerde Corn. à Lapide, beteekent »kracht. Vandaar dat de H. Paus-Martelaar »Cornelius met een horen wordt afgebeeld, »omdat hij met de kracht des hoorns aan »de Romeinsche keizers Decius en Gallus »heeft wederstaan.” 1) Anderen wederom schrijven dit toe aan de overbrenging der reliquieën van de H. Apostelen Petrus en Paulus, welke hij in het begin van zijn pausschap gelastte. In vorige eeuwen toch werden de overblijfselen der Heiligen in kostbaar versierde jachthorens bewaard, gelijk wij nu nog in verschillende oude kerken kunnen zien. Meermalen ook treft men het beeld des H. Cornelius aan omgeven van eenige dieren, wijl hij, vooral in Bretagne, als patroon tegen veeziekte wordt vereerd. Soms ook, doch zelden vindt men hem een kind zegenend, als patroon tegen de stuipen.

4o) Een vierde middel om bijzondere ge-

1) à Lapide in Luc. cap. 1. v. 69.

naden van den H. Cornelius te verkrijgen, is: *hem te vereeren* op die plaatsen, waar zijne gedachtenis bijzonder gevierd wordt *en zich daar in de Broederschap te laten inschrijven*. Wel is waar kunnen God en zijne heiligen ons overal verhooren, waar wij onze gebeden ook storten; doch niet minder is het waar, gelijk de ondervinding leert, dat zij dit bij voorkeur op die plaatsen doen, welke zij zich daartoe hebben uitverkoren, zoodat daar dan ook de meeste gebedsverhooringen en wonderen geschieden.

5°) Een vijfde middel, waardoor velen de bescherming van den H. Cornelius hebben verworven, is: *het gebruik van water, dat onder zijne aanroeping werd gezegend*. Die zegening geschiedt herhaalde malen in het jaar op de meeste plaatsen, waar deze Heilige wordt vereerd en de vele genezingen bewijzen wat zulk een vertrouwvol gebruik vermag. Te Corneli-Munster o. a. wordt den geloovigen meermalen in het jaar gelegenheid gegeven dit water te drinken uit den horen, door St Cornelius vroeger gebezigd. Te Ninove laat men de reliquieën een oogenblik in het water af en de vele zegeningen, die ik daardoor gezien heb, zegt een schrijver uit de 12^e eeuw, heb ik beter kunnen bewonderen dan opteekenen. ¹⁾

6°) De *zegen der kinderen* is eene an-

1) Bolland. Append. 16 Sept.

dere godvruchtige oefening op sommige plaatsen in gebruik, waarop de geloovigen meestal zeer veel prijs stellen. Op een bepaalden tijd komen de ouders met hunne kinderen ter kerke en wordt de »kinder-»zegen» geschonken. opdat de kleinen door de voorspraak van den H. Cornelius van alle ziekten en ongelukken gevrijwaard blijven.

7°) Eene bijzondere en voorname oefening van godsvrucht eindelijk is die, welke volgens aloud gebruik wordt onderhouden *door hen, die aan de vallende ziekte lijden*. Die oefening omvat deels natuurlijke, deels bovennatuurlijke middelen, wier uitwerking meer dan voldoende door de ondervinding is gestaafd. De natuurlijke middelen zijn die, welke gewoonlijk door bekwame geneesheeren worden voorgeschreven. De zieke moet zich wachten voor alle hevige gemoedsaandoeningen, zooals: toorn, twist, schrik, uitbundige vreugde, droefgeestigheid en zoo meer. Hij moet zich daarenboven onthouden van al te verhittende spijzen en dranken, vooral van onmatigheid en onkuisheid enz. De bovennatuurlijke middelen welke zij, die aan vallende ziekte lijden, na het ontvangen eener waardige Communie moeten aanwenden, zijn de volgende:

a) Zij vierden den 16^{den} September, zijnde de feestdag van den H. Cornelius, als den zondag, en vasten 's avonds te voren.

b) Zij vasten daarenboven gedurende één

jaar alle vrijdagen ter eere van het bitter lijden Onzes Heeren Jezus Christus, van de smarten van Maria en van den H. Cornelius. Kunnen zij niet vasten dan laten zij zulks een ander doen in hunne plaats of spijzigen een arme gedurende dien dag of laten dit door hun biechtvader in een ander goed werk veranderen.

c) Zij verzamelen ter eere van den H. Cornelius eene zekere hoeveelheid koren, gelijkstaande met de zwaarte van hun lichaam of laten dit doen door een anderen. Dit koren, bij wijze van aalmoes ingezameld, verkoopen zij en brengen of zenden de opbrengst daarvan naar eene plaats waar de H. Cornelius vereerd wordt. Hier worden dan H.H. Missen gelezen of andere goede werken verricht. Ook zenden of brengen zij jaarlijks een offer derwaarts ¹⁾ om te toonen dat zij pelgrims zijn van den H. Cornelius.

Tegen deze inzameling zijn meer dan eens bedenkingen gerezen; doch zeer ten onrechte, althans wanneer zij op behoorlijke wijze geschiedt. De geleerde Dionysius de Karthuizer besprak deze zaak reeds te zijnen tijde, (in de 15^e eeuw).

In antwoord op de vraag: »wat moet men »denken van het bedelen van koren door »hen, die aan vallende ziekte lijden, ook »dan wanneer zij tot de welhebbende klasse

1) Zeer oude oorkonden zeggen »eene witte offergift» andere »eene zilveren munt.»

»behooren'', eene vraag hem gesteld door een eerwaardig en deugdzaam man Arnoldus Capien geheeten, »*reverendo ac probo viro Arnoldo Capien,*'' geeft hij de volgende beslissing: »Indien dat bedelen van koren uit »schraap- of hebzucht geschiedt, dan is die »wijze van aalmoezen verzamelen niet geoorloofd. Ook kan dergelijke aalmoes Gode »niet behaaglijk zijn, wijl de kracht en de »verdienste eener aalmoes niet in de aalmoes zelve, maar in de godsvrucht en het »geloof bestaat en de goede meening waar»mede zij wordt gedaan. Bedelt men echter »dit koren om zich daardoor dieper voor »God te vernederen en door die vernedering »zijne offergave, die men ootmoedig aan »anderen heeft gevraagd en aan hunne »liefde, barmhartigheid en vrijgevigheid is »verschuldigd, aan God welgevalliger te »maken, dan is deze handelwijze zeker te »prijzen, vooral wanneer zij, die op deze »wijze het koren hebben gebedeld, in des »te ruimere mate van het hunne aan anderen mededeelen.

»Wat nu de hoeveelheid van het te bedelen graan betreft, een gewicht namelijk »gelijkstaande met de zwaarte van het »lichaam des lijders, ook daarin ligt niets »ongeoorloofds, niets bijgeloovigs, zegt gemelde schrijver, ten minste als men geen »vertrouwen stelt in die gelijkheid van gewicht als mocht deze niet meer of minder

»zijn en men daaraan geene bijzondere kracht
 »toeschrijft om datgene te verkrijgen wat
 »men verlangt; maar als men dat gewicht
 »alleen aan God offert met de bedoeling
 »om zich geheel en al aan Hem en den
 »H. Cornelius toe te wijden of met een
 »ander soortgelijk inzicht.” ¹⁾ In een hand-
 schrift uit de 12^e eeuw, te Ninove bewaard,
 zien wij herhaalde malen van dit gebruik
 melding gemaakt »*tritico se ponderavit et*
benefactori obtulit.” Uitdrukkelijk wordt
 daarbij tevens gezegd, dat dit geschiedt om
 zich geheel aan God en den H. Cornelius
 toe te wijden. Ook blijkt het volstrekt niet
 strijdig met de H. Schrift, waar God de
 offers meermalen tot in de kleinste bijzon-
 derheden bepaalt.

Onverstandig en onvoorzichtig zoude het
 derhalve wezen en weinig godsdienst zoude
 het verraden, als men een godvruchtig ge-
 bruik durfde laken, dat reeds zoolang be-
 staan heeft, dat ook door de oprechtste
 christenen wordt onderhouden en dat aan
 zoovelen een gewenschte, vaak wonderbare
 genezing heeft bezorgd.

1) Sommigen hebben getwijfeld of deze woorden wel
 van Dionysius den Karthuiser waren, anderen hebben
 ze vlakweg geloofend. Waarom, is ons niet duidelijk.
 Letterlijk immers zijn zij te vinden in »*Dionysii Car-*
thusiani Opera minora”, tom I. pag. 327. *Epistola quæ res-*
pundet quibusdam quaestionibus Reverendo ac probo viro
Agnoldo Capion: »Praeterea quod tangis de liberatione
aegrotorum” enz. (Coloniae, excudebat Joannes Soter.
 Anno MDXXXII, mense Martio.)

IV.

Gebeden ter eere van den H. Cornelius.

1. Novene, om door de voorspraak des H. Cornelius eene bijzondere gunst te verkrijgen.

EERSTE DAG.

Groote Paus en Martelaar, H. Cornelius die door uw levendig *geloof* de eerste Christenen hebt versterkt en de heidenen beschaamd; verkrijg ons van God een zoo edelmoedig en krachtig geloof, dat wij naar uw voorbeeld het menschelijk opzicht steeds verachten, onzen godsdienst zonder schroom belijden en onze werken naar ons geloof inrichten. Schenk ons tevens door uwe machtige voorbede de genade... die wij u thans dringend afsmeeken.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

TWEEDE DAG.

Trouwe Dienaar des Heeren, H. Corne-

lius, groot was uw *vertrouwen* op God, toen gij te midden der bloedige vervolging van keizer Decius het bestuur der kerk op u naamt en onvermoeid de geloovigen door woorden en voorbeelden aanspoordet, tot standvastigheid in den strijd. o Verkrijg ons, wij bidden u, dat wij in al de wisselvalligheden onzes levens een onbeperkt vertrouwen stellen op den goddelijken bijstand en op uwe machtige voorspraak. Verwerf ons daarenboven de genade.... waarom wij u zoo vurig bidden.

Onze Vader. — Wees gegroet, enz.

DERDE DAG.

Machtige Beschermmer, H. Cornelius, hoe groot was *uwe liefde* voor Jezus Christus! Niets kon u van die liefde scheiden, noch gevaar, noch zwaard, noch lijden, noch vervolging, noch leven, noch dood. Gij bleef Hem getrouw in voor- en tegenspoed, in vreugde en smart, in beproeving en vertroosting, in vrijheid en in ballingschap. O vraag aan Jezus, dat ook wij Hem steeds beminnen, dat wij in Zijne liefde voortdurend aangroeien en daarin volharden tot den dood. Verwerf ons tevens de gunst... die wij u ter liefde van Jezus afsmeeken.

Onze Vader. — Wees gegroet, enz.

VIERDE DAG.

Heldhaftige Belijder, H. Cornelius, die met

zooveel *zielskracht* voor den vrede en de eenheid der kerk hebt gestreden, dat gij daardoor den trotschen scheurmaker Novatianus beschaamd en den wreeden keizer Gallus hebt overwonnen; verleen ons kracht en sterkte om edelmoedig te kampen tegen de vijanden onzer ziel en over hunne list en bekoringen te zegevieren. Schenk ons daarenboven eene groote liefde voor onze moeder de H. Kerk en de genade..... die wij zeker van u hopen te verkrijgen.

Onze Vader. — Wees gegroet, enz.

VIJFDE DAG.

Toonbeeld der ware *naastenliefde*, H. Cornelius, gij hebt uwe broeders in het geloof zoozeer bemind, dat gij met verachting van uw leven de gevangenen aanmoedigde in hunnen kerker, de weduwen en wezen verzorgde, de gevallen oprichtte uit de dwaling en de zonde. Verkrijg ons door die liefde, dat wij onzen evennaaste steeds oprecht beminnen, dat wij hem edelmoedig helpen, in het goede voorgaan en hem nooit door onze woorden of daden ontstichten. Schenk ons bovendien de genade.... die wij u om wille uwer groote liefde vragen, laat niet toe dat wij u tevergeefs aanroepen.

Onze Vader. — Wees gegroet, enz.

ZESDE DAG.

Sieraad der *kuischheid*, H. Cornelius, gij

die deze deugd zoozeer bemindet dat gij liever alles zoudt hebben verloren dan haar te missen, gij die haar geheel uw leven lang dan ook zoo trouw bewaardet en nu in den hemel den God van reinheid aanschouwt, geef dat wij altijd rein en zuiver leven voor Zijn aangezicht, dat wij de gevaren en de gelegenheden van zonde immer vluchten en God nooit door de schandelijke zonde van onzuiverheid bedroeven. Verkrijg ons daarenboven de genade.... waarom wij u in deze novene bidden.

Onze Vader. — Wees gegroet, enz.

ZEVENDE DAG.

Groote vriend van God, H. Cornelius, gij waart altijd *zoo getrouw in het vervullen uwer plichten*, dat gij ieder oogenblik wist te benuttigen om door ijverige plichtsbetrachting Gods genade af te trekken en uwe verdiensten te vermeerderen voor den hemel; geef dat wij, steeds tevreden met den staat en stand waarin God ons heeft geplaatst, naar uw voorbeeld al de plichten daarvan stipt vervullen, teneinde zoo onze zaligheid te bewerken. Verwerf ons daarenboven de genade.... die wij u vertrouwtvol vragen.

Onze Vader. — Wees gegroet, enz.

ACHTSTE DAG.

Volmaakt toonbeeld *van onderwerping aan Gods Wil*, H. Cornelius, gij zocht in

al uw doen en laten niets anders dan Godes heilig welbehagen, gij waart steeds bereid volgens zijn verlangen te leven of te sterven, de Kerk te besturen of de verbanning en den dood in te gaan, o geef, smeeën wij u, dat ook wij ons zelve in alles wat ons overkomt aan God ten offer brengen, alles in liefde en geduld uit zijne vaderhand aanvaardend en met Jezus biddend: »ja vader, »zoo geschiede het, wijl dit behagelijk is aan »u.» Verkrijg ons tevens de genade, o H. Cornelius.... die wij zoo vurig van u verlangen.

Onze Vader. — Wees gegroet, enz.

NEGENDE DAG.

Groote *wonderdoener*, H. Cornelius, tijdens uw leven reeds hebt gij uwen invloed op Gods hart zoo heerlijk getoond door de genezing van Sallustia en na uwen dood zoo dikwerf uwe macht geopenbaard door de tallooze genezingen van hen die, lijdend aan vallende ziekte, stuipen of andere zenuwkwalen, uwe voorspraak inriepen; o, verhoor ook ons gebed en schenk ons de genade....., die wij u zoo dringend vragen, opdat wij u verheerlijken op aarde en eeuwig uwen lof zingen in den hemel.

Onze Vader. — Wees gegroet, enz.

2. Litanie ter eere van den H. Cornelius.

H. Cornelius,	Heer, ontferm U onzer! Christus, ontferm U onzer! Heer, ontferm U onzer! Christus hoor ons! Christus, verhoor ons! God, hemelsche Vader, ontferm U onzer! God Zoon, Verlosser der wereld, ontf. U onzer! God H. Geest, ontferm U onzer! H. Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer! H. Maria, bid voor ons. H. Moeder Gods, H. Maagd der Maagden, H. Cornelius, vriend van God, boezemvriend van den H. Cyprianus, ijverige prins der Kerk, waardige opvolger der Apostelen, steunpilaar der Kerk, minnaar des vredes, leeraar der waarheid, uitroeier der ketterijen, steun der gevallenen, ster der dwalenden, trooster der bedrukten, vader der armen, beschermder der wezen, helper der ellendigen, standvastig belijder van Jezus Christus, kloekmoedig martelaar, spiegel der zuiverheid, wonder van nederigheid,	bid voor ons.
---------------	---	---------------

H. Cornelius, sterk door uw geloof, bid voor ons!

H. Cornelius,
 onwankelbaar in uwe hoop,
 onoverwinnelijk door uwe liefde,
 aangenaam aan God door uwen ziele-
 nijver,
 bemind bij de menschen om uwe
 zachtmoedigheid,
 onberispelijk in uwen levenswandel,
 toonbeeld aller deugden,
 patroon tegen lichamelijke kwalen,
 machtige voorspreker bij God,

bid voor ons.

Door de voorspraak van den H. Cornelius, spaar ons, Heer!

Door de verdiensten van uwen trouwen dienaar, verhoor ons, Heer!

Door de kracht van het bloed, dat hij voor uwen naam vergoten heeft, verlos ons, Heer!

Wij zondaren, wij bidden U, verhoor ons!

Opdat wij in onze lichamelijke kwalen mogen geholpen worden, wij bidden U, verhoor ons!

Opdat wij geholpen zijnde, vurig in uwen H. dienst volharden, wij bidden U, verhoor ons!

Opdat wij de ziekten en ongemakken, die het u behaagt ons te doen verduren, met geduld verdragen, wij bidden U, verh. ons!

Opdat gij U gewaardigt ons deelachtig te maken aan de verdiensten van den H. Cornelius, wij bidden U, verhoor ons!

Opdat wij U na dit leven met den H. Cornelius eeuwig mogen loven en prijzen in den hemel, wij bidden U, verhoor ons!
 Zoon Gods, wij bidden U, verhoor ons!
 Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer!
 Lam Gods, enz. verhoor ons, Heer!
 Lam Gods, enz. ontferm U onzer!
 Bid voor ons! o H. Cornelius!
 Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

LAAT ONS BIDDEN.

O God die U gewaardigd hebt den H. Paus en Martelaar Cornelius met de wonderbare gave van genezing te versieren, verleen ons, uwen dienaren en dienaressen, dat wij, die tot dezen Heilige onze toevlucht nemen, door uwe genade van onze kwalen mogen verlost worden.

Wij bidden U, o Heer! dat door de voorspraak van Uwen H. Martelaar Cornelius, alle smetten onzer zonden worden uitgewischt, en wij de gezondheid naar ziel en lichaam mogen terugbekomen.

Verleen ons, Heer, dat wij, die de deugden van den H. Cornelius vereeren, door zijne trouwe hulp bijgestaan en door zijne voorbeelden gesterkt, voortgang mogen maken op den weg der zaligheid, door Christus onzen Heer. Amen.

3. Gebed om door de voorspraak van den H. Cornelius de gezondheid te verkrijgen.

Roemwaardig Martelaar, H. Cornelius, die vol goedheid en ontferming, gedurende uw leven zoovele wonderen voor de lijdende menschheid verricht en na uwen dood zoovele ongelukkigen in hunne ziekte hebt bijgestaan: sta ook mij genadig bij en toon mij uwe goedertierenheid. Aanschouw mij met een blik van teederheid en medelijden, gelijk gij eens uwe dienaress Sallustia aanschouwd hebt. Spreek tot mij, gelijk gij weleer tot haar hebt gesproken en genees mij. Zou het echter Gods wil zijn dat ik nog langer lijde, ja dat mijne kwellingen zelfs vermeerderen, Zijn wil geschiede! Doch geef mij kracht en sterkte om dat alles te verdragen. Bewaar mij vooral voor de geestelijke ziekten, voor de zonden, opdat ik verdiene na mijn leven de eeuwige vreugde te deelen, door Christus onzen Heer. Amen.

4. Gebed bij het gebruik van het water, ter eere van den H. Cornelius gewijd.

O God, die tot heil van het menschelijk geslacht de verhevenste geheimen in de zelfstandigheid des waters hebt verborgen, verhoor goedgunstig onze smeekingen, opdat wij, die dit water, ter eere van den

H. Cornelius gezegend, godvruchtig gebruiken, de kracht dezer hemelsche zegening mogen ondervinden. Laat, door tusschenkomst van dien gelukzaligen Martelaar, dit gewijd water een heilzaam middel zijn ter genezing onzer kwalen; bevrijd ons van de listen der booze geesten, verwijder van ons alle ziekten en zwakheden naar ziel en lichaam, en verleen, dat al wie dit water zal gebruiken, of zich daarmede zal besproeien, verlost worde van allen geestelijken en lichamelijken tegenspoed, en zich in eene volkomene gezondheid moge verheugen. Door Christus onzen Heer. Amen.

Smeecklied van den H. Cornelius.

Wijze : Pitié mon Dieu, of O. L. V. van het H. Hart.

Wij werpen ons voor uwe voeten neder,
 Vol hoop geschaard rondom uw glorietroon,
 Cornelius, o vader goed en teeder,
 Hoor op dit uur ons aller bedetoon.
 Wil ons beschermen
 Voor elk gevaar,
 Blijf onzer u ontfermen
 O Paus en Martelaar.

Blik op ons neer van uit uw hemelwone,
 Cornelius, waar gij met God regeert,
 Gij, die gesierd met Paus- en Martelkrone,
 Heel 't aardrijk door bemind wordt en vereerd.
 Wil ons, enz.

Wie ooit ter aard' zal t' heir van kwalen tellen,
 Dat 't menschedom grieft tot zijner zonden straf,
 Ziekten en pijn, die Adams kroost verzellen,
 Van af de wieg tot aan den rand van 't graf.
 Wil ons, enz.

In 't stof geknield, belijden wij in rouwe:
 Wij lijden straf om eigen zondeschuld;
 Maar zoo gij bidt, o Vader zoo vol trouwe,
 Dan dragen wij ons lijden met geduld.
 Wil ons, enz.

Toch smeecken we U, Aanzie ons bitter lijden,
 Gij, die reeds leeft in eeuwig zielsgenucht,
 Is 't ons tot heil, wil ons van 't leed bevrijden
 Waaronder 't hart van uwe kind'ren zucht.
 Wil ons, enz.

Gij hebt weleer Sallustia genezen,
 De kranke vrouw, door zenuwleed gekweld,
 Wil dan ook ons, o Vader, gunstig wezen,
 Als toen gij zijt ten marteldood gesneld.
 Wil ons, enz.

Gij die zoo kloek de ketterij deed zwichten,
 Die Christus' Kerk haar glans te ontrooven zocht,
 Wil door uw licht ook steeds ons hart verlichten,
 Dan dwalen wij nooit af op 's levens tocht.
 Wil ons, enz.

Gij hebt bij 't eind van 't kuisch en heilig leven,
 Uw vast geloof bezegeld met uw bloed:
 Help ons met moed uw voetspoor na te streven,
 Steeds 't oog gericht op 't onvergankelijk Goed.
 Wil ons, enz.

Geef dat wij eens, gelouterd door het lijden,
 Na 't zalig eind van 's levens harden strijd,
 Bij Jezus' troon ons sâam met u verblijden.
 God zeegenend en lovend voor altijd.
 Wil ons, enz.

Loflied op den H. Cornelius.

Wijze: Maria leev'!

Kom laten wij nu sâam een loflied zingen
 Cornelius, Gods Martelaar ter eer,
 Daar wij zijn troon met dankbaar hart omringen,
 Vol goedheid blikht hij op ons allen neer.
 Heilige Cornelius u prijze ons lied,
 Troost ons, uw kinderen in lijden en verdriet.

O priester Gods, als Aaron uitverkoren,
 Hoe was uw hart zachtmoedig, need'rig, kuisch,
 Geen laster kon de vlam uws ijvers smooren,
 Voor 't heil uws volks, voor de eere van Gods huis.
 Heilige Cornelius, enz.

Der heid'nen wrok kon niet uw hart ontroeren,
 Toen 't Christenvolk, door uwe deugd verrukt,
 Uw ootmoed dwong der Pausen kroon te voeren,
 Drie eeuwen lang met martelpalm gesmukt.
 Heilige Cornelius, enz.

Op Petrus' Stoel, uws ondanks hoog verheven,
 Waart gij de steun der Kerke, Christus' Bruid,
 Uw machtig woord deed Novatianus beven,
 Gij roeide alom der kett'ren dwaalleer uit.
 Heilige Cornelius, enz.

Hoe juichte uw hart, als gij het dier' gebeente,
 Van Petrus, Paus, en Paulus overbracht,
 Op d'eigen plek hun gaaft een grafgesteente,
 Waar elk zijn bloed voor God ten offer bracht.
 Heilige Cornelius, enz.

Schel klinkt de kreet, de kreet van haat en logen,
 Langs Rome's wal: »De Christenen ter dood.»
 Gallus heeft wreed het martelzwaard getogen,
 Der Christ'nen bloed verwt Rome's straten rood.
 Heilige Cornelius, enz.

U doet geen beul, geen vuur of zwaard ontstellen,
 Gij zaagt uw volk gekerkerd en geboeid,
 Uw kind'ren blij de rechters tegensnellen,
 Zelf voelt ge uw hart van d'eigen vlam ontgloeid.
 Heilige Cornelius, enz.

Daar slaat in 't eind het uur, 't zoolang verbeide,
 Voor Gallus' troon voert u zijn beulenrot;
 »Vereer de gôon of sterf," dus brult de heiden,
 Fier luid uw woord: »Ik sterve voor mijn God".
 Heilige Cornelius, enz.

Van liefde ontgloeid, daar de engelen om u zweven,
 Aanvaardt gij reeds uw laatste, uw glorietocht;
 Nog doet uw hand de kranke vrouw herleven,
 Die straks als gij voor Christus sterven mocht.
 Heilige Cornelius, enz.

Dan knielt gij neer; het heilig hoofd gebogen,
 Ontvangt ge blij den doodelijken slag;
 Uw reine ziel zweeft op naar 's hemels bogen,
 En zegeviert in d' eeuwigen jubeldag.
 Heilige Cornelius, enz.

Cornelius, zoo hoog in 's hemels glorie,
 Zie op ons neer, vergeet ons armen niet;
 Verkrijg voor ons de krone der victorie,
 Dan zingen we eens met u ons zegelied.
 Heilige Cornelius, enz.

Lof- en smeecklied tot den H. Cornelius.

Wijze: Lieve Moeder van den Heer.

Luid weêrklinke een jubellied,
 Sint Cornelis, tot de woning
 Daar Gij uwen God geniet,
 Eeuwig jublend ter belooning
 Voor uw deugden maatloos groot,
 Voor uw wreeden marteldood.

Toen de hel met sluw geweld
 't Vuur der reine liefde doofde,
 En zoo velen had gevelde,
 Of der moederkerk ontroofde,
 Toen verkoos de Heer u uit
 Tot behoeder zijner bruid.

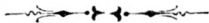
En gij waaktet zoo vol kracht
 En zoo brandende van liefde,
 Voor haar eere, voor haar pracht.
 En wat laster u ook griede,

Gij stondt pal gelijk de rots
In der golven wild geklots.

Toen verspreidde sluw alom
Satan 't vuur der ketterijen,
Maar toen er geen hoop meer glom
Kwam uw machtwoord d'aard bevrijen
En het al verkondde weer:
Grensloos goed is God de Heer!

Toen verhoorde ook op zijn troon
God uw zuchten en gebeden,
En Hij sierde u met een kroon
Die gij draagt al d'eeuwigheden,
Want gij hebt met heldenmoed,
Haar gewonnen in uw bloed!

Sint Cornelis! hoor dan nu
Ook de beden van ons allen:
Sta ons bij, wij smeecken 't u;
Dan zal steeds ons lied weerschallen
Immer juichend, immer meer,
Sint Cornelis, u ter eer!

INHOUD.

	BLDZ.
Inleiding	3
I. Leven van den H. Cornelius . . .	5
II. Marteldood van den H. Cornelius .	19
III. Vereering van den H. Cornelius .	29
IV. Gebeden ter eere van den H. Cornelius	48
Litanie ter eere van den H. Cornelius	53
Gebed om door de voorspraak van den H. Cornelius de gezondheid te verkrijgen	56
Gebed bij het gebruik van het water ter eere van den H. Cornelius gewijd	56
Smeeklied tot den H. Cornelius . . .	58
Loflied ter eere van den H. Cornelius	60
Lof- en smeeklied tot den H. Cornelius	62

INHOUD.

	BLDZ.
Inleiding	3
I. Leven van den H. Cornelius . . .	5
II. Marteldood van den H. Cornelius .	19
III. Vereering van den H. Cornelius .	29
IV. Gebeden ter eere van den H. Cornelius	48
Litanie ter eere van den H. Cornelius	53
Gebed om door de voorspraak van den H. Cornelius de gezondheid te ver- krijgen	56
Gebed bij het gebruik van het water ter eere van den H. Cornelius gewijd	56
Smeeeklied tot den H. Cornelius . . .	58
Loflied ter eere van den H. Cornelius	60
Lof- en smeeeklied tot den H. Cornelius	62

